

Trukendoos vol vrolijkheid

door Reiny Brunekreeft

Vingervlugheid en afleidende praatjes, het handelsmerk van Goochelaar Jan. Beetgenomen worden terwijl je er zelf bij zit. Op menig feestje vermaakt Jan Kusters kinderen en volwassenen met zijn verhalende goocheltrucs. Goochelaar en christen, een verrassende combinatie.

Goochelen is verbazen, verdwijnen, dingen laten zien die niet kunnen en toch gebeuren. Jan Kusters vermaakt zijn publiek met show en verrassende acts. „Ik doe iets waar een geheim achter zit. Ik wil altijd weten hoe iets in elkaar zit. Goochelen is één grote ontdekking.” Trucs staan altijd in een context. Hij heeft een verhaal en laat daarin zijn goochelkunst zien. Het effect is de verrassende ontdekking dat je beetgenomen bent, er ook door geraakt wordt en dan wilt weten hoe het zit. Er is niets mystieks aan. „Ik kan alles uitleggen hoe het werkt”, aldus Jan. Al tien jaar treedt hij op als professioneel goochelaar en viert dit jubileum met een unieke show.

Goocheldoos

Op zijn achtste kreeg Jan Kusters (29) een goocheldoos. Gretig verslond hij alle goochelboeken uit de bibliotheken, schreef ze over, want geld voor kopietjes had hij nog niet. Hierdoor kreeg hij de materie goed door. Daarna vertaalde hij een livijng Engelstalig werk, waarmee hij zijn Engels ook op niveau had. Later ontwikkelde hij zich door middel van diverse cursussen muziek, cabaret, dans, presentatie en heel veel oefenen.

Eerst wilde de gereformeerde jongen acteur worden en zorgde hij voor succesvolle jaaruitvoeringen op het Greijdanuscollege. „Mijn ouders vonden dat ik beter een vak kon leren en dat goochelen of acteren was goed als hobby. Ik koos voor econo-

mie en tot vorig jaar stond ik als leraar voor de klas. Het goochelen bleef ik altijd doen op feestjes en soms in lessen.”

Mocht het goochelen een duister of soft imago hebben, de leerlingen vonden het leuk dat een economieleraar verrassend de boel kon vermaken. De hobby werd steeds meer professe en de aanvragen voor optredens breidden zich uit, nu 2 à 3 keer per week in het hele land. Meestal geeft Koster zijn show op scholen, verenigingen en familie- en buurtfeesten. „Mijn programma is te gebruiken voor alle leeftijden. Ik ga in op reacties en betrek het publiek in de act.”

Jubileumshow

Vorig jaar zegde Kusters zijn baan als leraar op en hij is nu fulltime goochelaar. Zijn vrouw Kirsten denkt en adviseert mee, zet de verhaallijn uit, schildert decors en zorgt voor de rekwi-

Jan Kusters goochelt met verhalen

sieten. Echt teamwork dus. Jan gelooft dat hij het talent en creativiteit van God heeft gekregen om mensen te vermaken met vrolijkheid.

„Magic For Unicef” is de eerste goochelklucht van Nederland. Een show – met muziek en licht-effecten – die Kusters met zijn vrouw heeft bedacht vanwege zijn tienjarig jubileum. Met bekende typetjes, illusies en trucs wordt het een 'avond vol plezier en magic', aldus de aankondiging.

Kusters is dankbaar dat hij al tien jaar lang zijn talenten mag gebruiken: „Ik wil iets terug doen. De opbrengst gaat naar Unicef, omdat deze organisatie zich richt op de kinderrechten en onderwijs.” De verhaallijn van de show is hierop aangepast. Het gaat over James Bond die op zoek is naar de boef die waterbronnen saboteert. Deze ont-snaapt regelmatig uit de gevangenis in bekende typetjes. Veel verwarring, verdwijntucs, ontgoucheling en ontmaskeringen. Aan het eind van het liedje loopt boef Grijpstra nog steeds vrij

rond, waarmee maar duidelijk wordt dat onrecht altijd blijft, met een verwijzing naar de situatie waarin Unicef haar werk doet.

Christen

Het christen-zijn staat de kunstenaar niet in de weg. „Ik maak wel bewuste keuzes. Soms moet ik vooroordelen overwinnen. Er hangt te veel de sfeer van hobbyisme om goochelen. Goochelen heeft iets magisch, wat niet anders is dan dat iets je raakt wat je niet kunt verklaren, pure emotie dus”, legt Kusters uit. „Goochelen op zich is niet verkeerd. Het heeft niets te maken met tovenarij. Wel kun je daarin ontsporen”, zo erkent Kusters. „Ik houd me er verre van duistere machten aan te spreken. Alles wat ik doe, kan ik verklaren, er zit niets geheimzinnigs bij. Ik leid mensen af, maak gebruik van alle zintuigen en doe ondertussen de goocheltruc. Altijd doe ik dat ingekaderd in een verhaal. Dat leidt af, maar het geeft de shows ook een extra dimensie.”

Het stokje heeft geen toverkracht, zo vertelt hij kinderen steevast. „Je zwaait wat heen en weer, een 'hokus pokus-formule' heeft totaal geen betekenis, maar het is alleen bedoeld als afleiding.”

De goochelaar betreft kinderen in zijn spel. „Ze krijgen een gewichtige rol en hebben iets gepresteerd wat een ander niet snapt en nemen zo het applaus in ontvangst. Zij zijn de held.”

Evangelisatietruc

Het feit dat Jan bewust christen is, laat hij vooral merken door zijn gedrag en levensstijl. Hij treedt niet op zondag op, al kost hem dat menige opdracht. Zijn goochelacts zijn algemeen en hebben geen boodschap. „Ik bouw geen truc om tot een evangeliserend verhaal over Jezus. Dat is me te goedkoop.”

Jan legt uit hoe dat werkt tijdens optredens bij evangelisatieprojecten: „Ook in de kerk zeggen mensen: alles wat ik zie, geloof ik. Maar we geloven toch ook in het bestaan van wat we niet zien. Zo zit er achter het goochelen wel de boodschap: je hebt het niet gezien, maar om het resultaat kun je niet heen. De gesprekken komen hierna vanzelf op gang. En dan kan ik veel kwijt over geloof en christelijk leven. Het contact met pubers is het moeilijkst, want tja, goochelen is toch iets voor simpele kinderen. Maar na een show verandert hun houding: 'leuke vent, zelfs al is hij christen kun je best met hem praten.' Volgens mij werkt dit veel beter dan een show met een boodschap.”

Verbazing

Goochelen blijkt niet alleen vermaak, maar ook een goed communicatiemiddel. Het wordt gebruikt voor jongeren die sociaal niet zo uit de voeten kunnen. Leer hen een truc aan en ze krij-

BIJ DE FOTO'S

Jan Kusters: „Goochelen heeft iets magisch. Het is niet anders dan dat iets je raakt wat je niet kunt verklaren. Pure emotie dus.”

FOTO'S NEDERLANDS DAGBLAD/JACO KLAMER

Informatie

Programma jubileumshows en info:
www.goochelaarjan.nl

gaan aanzien in een groep. Vingervlugheid is een goede oefening voor de fijne motoriek. Bij een blinde doet Kusters vooral een beroep op het voelen, bij een dove op gebaren.

Regelmatig werkt hij samen met andere kunstenaars. Samen met een beiaardier verzorgde hij een programma met een mobiel carillon, afgewisseld met zijn goocheltrucs. Doel was klassieke muziek voor kinderen toeganke-lijk te maken. Zijn enthousiasme is niet te stoppen en hij denkt na over een programma waarin hij verslaving of pesten aan de orde kan stellen op scholen. „Als goochelen een middel tot contact kan zijn is dat toch mooi!” Wanneer Jan met je praat gaan zijn handen rap door de kaarten. Je aandacht is bij zijn verhaal, totdat je ontdekt dat het hele kaartspel verandert in leuke tekeningen. Hè, hoe deed hij dat, ik zat er toch zelf bij? Maar als je weet hoe het werkt is de verbazing weg. En dat wil je toch niet.